

ХАРКІВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ ДИЗАЙНУ І
МИСТЕЦТВ

Факультет	Образотворче мистецтво	Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Кафедра	Графіки	Рік навчання	3
Галузь знань	02 Культура і мистецтво	Вид дисципліни	Вибіркова
Спеціальність	023 Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація	Семестр	6

КОМПОЗИЦІЯ СТАНКОВОЇ ГРАФІКИ

Семестр 6 (зима, весна 2025)

27 січня 2025 року – 10 травня 2025 року

Викладач	Ільдан Яхін
E-mail	yakhin46@ukr.net
Заняття	За розкладом
Консультації	За узгодженням з викладачем
Адреса	61002, Харків, ХДАДМ, вул. Мистецтв, 8
Телефон	066 50 42 603

КОМУНІКАЦІЯ З ВИКЛАДАЧЕМ

Заняття та консультації з викладачем у стінах академії відбуваються згідно розкладу у визначені дні та години. Під час дистанційних занять офіційним каналами комунікації з викладачем є Telegram, Google Meet. В разі необхідності додаткової консультації, ескізи робіт студентів можуть бути надіслані на пошту викладача.

ПЕРЕДУМОВИ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Для успішного вивчення дисципліни студенти використовують весь комплекс знань з фахових дисциплін: «Рисунок», «Академічний живопис», «Робота в матеріалі», «Кольорознавство», «Загальний курс композиції», «Шрифт та типографіка», які вони вивчали протягом 1-2 курсів навчання.

НАВЧАЛЬНІ МАТЕРІАЛИ

Методичні рекомендації:

Яхін І.І. Методичні рекомендації до виконання практичних завдань з навчальної дисципліни «Композиція станкової графіки» для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти. – Х.: ХДАДМ, 2024. – 52 с. іл.

Електронні ресурси:

1. Шевченко В. Я., Іващенко О. В., Чайка Л. Е., Яхін І. І. Методичні рекомендації до виконання кваліфікаційних робіт на здобуття ступеня бакалавра. – Х.: ХДАДМ, 2024. – 68 с. іл.

НЕОБХІДНЕ ОБЛАДНАННЯ

Папір, олівці, акварель, гуаш, акрил, пензлі, пастель, інструменти для виконання робіт в техніці офорт, комп'ютерна техніка.

МЕТА Й ЗАВДАННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Дисципліна «Композиція станкової графіки» є основною навчальною дисципліною, що визначає та окреслює фахову спрямованість підготовки графіків-станковистів у навчально-творчій майстерні станкової графіки на кафедрі графіки Харківської державної академії дизайну і мистецтв.

Мета дисципліни – формування фахових компетентностей у здобувачів вищої освіти:

Програмні компетентності	
Загальні компетентності:	ЗК
– Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.	ЗК–5
– Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.	ЗК–6
– Здатність генерувати нові ідеї (креативність).	ЗК–9
– Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.	ЗК–11
Спеціальні (фахові) компетентності:	СК
– Здатність розуміти базові теоретичні та практичні закономірності створення цілісного продукту предметно-просторового та візуального середовища.	СК–1
– Здатність формулювати цілі особистісного і професійного розвитку та умови їх досягнення, враховуючи тенденції розвитку галузі професійної діяльності, етапів професійного зростання та індивідуально-особистісних особливостей.	СК–3
– Здатність генерувати авторські інноваційні пошуки в практику сучасного мистецтва.	СК–5
– Здатність інтерпретувати смисли та засоби їх втілення у мистецькому творі.	СК–6
– Здатність адаптувати творчу (індивідуальну та колективну) діяльність до вимог і умов споживача.	СК–7
– Здатність презентувати художні твори у вітчизняному та міжнародному контекстах.	СК–12

На підставі набутих компетентностей випускник має демонструвати **програми результати навчання:**

– Застосовувати комплексний художній підхід для створення цілісного образу.	ПРН–1
– Виявляти сучасні знання і розуміння предметної галузі та сфери професійної діяльності, застосовувати набуті знання у практичних ситуаціях.	ПРН–2
– Орієнтуватися в розмаїтті сучасних програмних та апаратних засобів, використовувати знання і навички роботи з фаховим комп'ютерним забезпеченням (за спеціалізаціями).	ПРН–4
– Відображати морфологічні, стильові та кольоро-фактурні властивості об'єктів образотворчого, декоративного мистецтва, реставрації та	ПРН–7

використовувати існуючі методики реставрації творів мистецтва в практичній діяльності за фахом.	
– Аналізувати, стилізувати, інтерпретувати та трансформувати об'єкти (як джерела творчого натхнення) для розроблення композиційних рішень; аналізувати принципи морфології об'єктів живої природи, культурно-мистецької спадщини і застосовувати результати аналізу при формуванні концепції твору та побудові художнього образу.	ПРН–8
– Трактувати формотворчі засоби образотворчого мистецтва, декоративного мистецтва, реставрації як відображення історичних, соціокультурних, економічних і технологічних етапів розвитку суспільства, комплексно визначати їхню функціональну та естетичну специфіку у комунікативному просторі.	ПРН–14
– Популяризувати надбання національної та всесвітньої культурної спадщини, а також сприяти проявам патріотизму, національного самоусвідомлення та етнокультурної самоідентифікації.	ПРН–17
– Формувати екологічну свідомість і культуру особистості, застосовувати екологічні принципи в житті та професійній діяльності.	ПРН–18

У процесі вивчення дисципліни студенти знайомляться зі специфікою станкової графіки, основними методами побудови візуального образу в графічному творі, опановують образотворчі засоби композиції графічного твору та вдосконалюють фахову майстерність шляхом виконання реальних проєктів.

ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

Дисципліна вивчається протягом чотирьох семестрів. На 3 курсі 6 семестру вивчається у обсязі 5 кредитів ECTS (150 годин): з них: лекції – 2 години, практичні заняття – 73 години, самостійна робота – 75 годин. Всього курс має 2 модулі та 2 теми.

Шостий семестр:

ГРАФІЧНИЙ ДИПТИХ

МОДУЛЬ 3

Тема 1. Графічна композиція – диптих «Простір дня». Робота в друкованій графічній техніці.

Завдання 1. Специфіка жанру. Аналіз аналогів. Взаємодія між частинами диптиху.

1.1. Розробка авторської концепції рішення теми.

1.2. Композиційний пошук рішення теми.

Завдання 2. Вибір графічного матеріалу.

2.1. Виконання ескізів.

2.2. Переведення в графічний матеріал.

2.3. Підготовка друкарських форм.

2.4. Друк.

МОДУЛЬ 4

Тема 2. Графічна композиція – диптих «Простір дня». Великоформатні композиції у м'якому матеріалі (пастель).

Завдання 3. Створення візуального образу на основі взаємодії форми і кольору.

3.1. Розробка авторської концепції рішення теми.

- 3.2. Пошук образотворчих засобів композиції.
- 3.3. Робота над ескізами.
- 3.4. Робота над картонами.
- 3.5. Переведення в графічний матеріал.

Теми завдань розкриваються шляхом лекційних та практичних занять. Самостійна робота студентів спрямована на завершення практичних завдань. Зміст самостійної роботи складає пошук інформації, аналіз аналогів, виконання ескізів та оригіналів. Додаткових завдань для самостійної роботи не передбачено.

ФОРМАТ СЕМЕСТРОВОГО КОНТРОЛЮ

Формою контролю є екзаменаційні перегляди. Для отримання семестрової оцінки необхідно пройти рубіжні етапи контролю у формі модульних переглядів результатів виконання практичних завдань студентів.

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ

Національна	Бали	ECTS	Диференціація А (внутрішня)	Національна	Бали	ECTS
відмінно	90–100	А	А+ 98–100	задовільно	64–74	D
			А 95–97		60–63	E
			А- 90–94	незадовільно	35–59	FX
добре	82–89 75–81	В		незадовільно (повторне проходження)	0–34	F
		С				

ПРАВИЛА ВИКЛАДАЧА

На процес вивчення дисципліни розповсюджуються загальноприйняті норми і правила поведінки Вищої школи. Під час занять не допускаються дії, які порушують порядок і заважають освітньому процесу. Це стосується поведінки здобувачів освіти як в навчальних аудиторіях та лабораторіях Академії так і під час дистанційної комунікації з викладачем на платформах Telegram та Google Meet. Вітається власна думка за темою завдання, креативність студента, аргументоване відстоювання позиції та толерантне відношення до колег.

ПОЛІТИКА ВІДВІДУВАНOSTI

Пропускати заняття без поважних причин недопустимо (причини пропуску мають бути підтвержені). Запізнення на заняття не вітаються. Якщо студент пропустив певну тему, він повинен самостійно відпрацювати її та на наступному занятті відповісти на ключові питання.

АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ

Студенти зобов'язані дотримуватися правил академічної доброчесності (під час композиційного пошуку рішення теми, виконанні ескізів та оригіналів). Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються. Якщо під час рубіжного контролю помічені елементи плагіату, студент втрачає право отримати бали за виконане завдання.

Корисні посилання: <https://законодавство.com/zakon-ukrajiny/stattya-akademichna-dobrochesnist-325783.html>

<https://saiup.org.ua/novyny/akademichna-dobrochesnist-shho-v-uchniv-ta-studentiv-na-dumtsi/>

РОЗКЛАД КУРСУ

Семестр 6: ВИСТАВКОВИЙ ПЛАКАТ

№ тижня	Тема	Вид заняття	Зміст	Годин	Рубіжний контроль	Деталі
1	1	лекція	Графічний диптих: специфіка жанру, образотворчі засоби композиції. Тема – «Простір дня»	1		Аналіз аналогів
		Завдання 1	Розробка авторської концепції, проблема взаємодії між частинами диптиху.	4		Креативне рішення
2	1.1	практичні	Композиційний пошук рішення теми. Вибір графічної техніки.	5		Розробка графічних варіантів
3	1.2	практичні	Робота над ескізами.	5		
4		Завдання 2	Переведення в графічний матеріал.	5		
5	2.1	практичні	Підготовка друкарських форм.	5		
6	2.2		Підготовка друкарських форм.	5		
7	2.3	практичні	Підготовка друкарських форм. Друк.	5		
8	2.4	перегляд	Перегляд практичних завдань 1. 2	1	Модульний контроль	
	2	лекція	Графічний диптих (пастель). Тема – «Простір дня».	1		Аналіз творів
		Завдання 3	Розробка авторської концепції рішення теми.	3		Пошук асоціацій, метафор
9	3.1	практичні	Пошук образотворчих засобів композиції.	5		Креативне рішення теми
10	3.2	практичні	Робота над ескізами.	5		Розробка графічних варіантів
11	3.3	практичні	Робота над ескізами.	5		
12		Завдання 4	Робота над ескізами.	5		Суха пастель, олійна пастель
13	4.1	практичні	Робота над картонами.	5		Креативне рішення
14	4.2	практичні	Виконання графічного оригіналу.	5		Комп'ютерні технології
15	4.3	практичні	Виконання графічного оригіналу.	5		Аналіз якісних параметрів
		перегляд	Перегляд практичних		Модульний	

			завдань 3, 4		контроль	
		Засідання кафедри	Обговорення методики викладання дисципліни		Екзам. перегляд	

РОЗПОДІЛ БАЛІВ

Тема	Форма звітності	Бали
1	Модульний перегляд	0–40
2	Модульний перегляд	0–60
	Всього балів	100

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

90–100 балів («відмінно» за національною шкалою, **A** – за шкалою ECTS) може отримати студент, який в повному обсязі опанував матеріал практичного та теоретичного курсу, творчо підійшов до виконання завдань, логічно побудував і професійно виконав усі завдання, надав додаткові варіанти за відповідними темами, крім того, брав участь та переміг (посів 1–3 місце) у міжнародних або усеукраїнських конкурсах та акціях, студентських олімпіадах чи наукових конференціях з мистецтва або дизайну.

82–89 балів («добре» за національною шкалою, **B** – за шкалою ECTS) отримує студент, який добре опанував матеріал практичного та теоретичного курсу, вчасно та якісно справився з усіма поставленими завданнями, творчо підійшов до виконання цих завдань, але при цьому зробив декілька незначних помилок.

75–81 балів («добре» за національною шкалою, **C** – за шкалою ECTS) отримує студент, який в цілому добре опанував матеріал практичного та теоретичного курсу, вчасно та якісно справився з більшістю поставлених завдань, достатньо творчо підійшов до виконання цих завдань, але при цьому виконана робота мала значні недоліки.

64–74 балів («задовільно» за національною шкалою, **D** – за шкалою ECTS) отримує студент, який не в повному обсязі опанував матеріал практичного та теоретичного курсу, справився з переважною більшістю поставлених завдань або виконав усі завдання на недостатньо професійному рівні, при цьому виконана робота мала значні недоліки (неохайність виконання, відсутність творчого підходу тощо).

60–63 балів («задовільно» за національною шкалою, **E** – за шкалою ECTS) отримує студент, який в недостатньому обсязі опанував матеріал практичного та теоретичного курсу, справився з основними з поставлених завдань, але при цьому виконана робота має багато значних недоліків (неохайність виконання, відсутність творчого підходу, невчасна подача виконаної роботи тощо).

35–59 балів («незадовільно» за національною шкалою, **FX** – за шкалою ECTS) отримує студент, який не впорався із головними задачами дисципліни, тобто не опанував більшість тем практичного та теоретичного курсу, пропускав заняття без поважних причин, допустив значну кількість суттєвих помилок при виконанні завдань. Про відсутність належних знань свідчать незадовільні підсумки поточного перегляду. У цьому випадку для одержання оцінки потрібна значна додаткова робота для виконання усіх завдань дисципліни відповідно програми курсу і повторна перездача.

1–34 балів («незадовільно» за національною шкалою, **F** – за шкалою ECTS) отримує студент, який не володіє знаннями з усіх модулів дисципліни, не виконав програми курсу, відповідно, не впорався з поточними перевітками та не склав

екзаменаційного перегляду. В цьому випадку передбачений обов'язковий повторний курс навчання.

СИСТЕМА БОНУСІВ

Передбачено додаткові бали за активність студента під час навчання: участь у всеукраїнських олімпіадах, художніх виставках і конкурсах, спортивних змаганнях, волонтерській діяльності, активній роботі в органах студентського самоврядування та в якості старости групи. Максимальна кількість балів: – 10.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Базова:

1. Касіян В.І. Мистецтво графіки. – К., 1960
2. Богомольний Н.Я., Чебикін А.В. Техніка офорта. – К., Вища школа, 1978
3. Хрістенко В.Є. Техніки авторського друку. Навчальний посібник. ХДАДМ. – Харків, Колорит, 2004
4. Akademia prezentuje/Academy presents. – Warsaw: Oficyna Wydawnicza RYTM, 2006.– 168 с.
5. Grafika ze zbiorow krakowskiej ASP 1946–2006.– Krakow: Wydawnictwo im. Jana Matejki
6. Иттен И. Искусство формы. – М., Издатель Д. Аронов, 2006
7. Иттен И. Искусство цвета. - М., Издатель Д. Аронов, 2007

Допоміжна:

1. Кандинский В. Точка и линия на плоскости. – С-П., Изд. «Азбука», 2003
2. Мир офорта. Каталог. – Х., «Дом Нюрнберга», 2011
3. Перший міжнародний фестиваль друкованої графіки. Каталог. – Д., Музей українського живопису, 2015
4. Ильдан Яхин. Живопись и графика. Каталог. – Х. «Дом Нюрнберга», 2015
5. 29 MINI PRINT INTERNACIONAL DE CADAQUES 2009. – Spain, Barcelona, 2009. Каталог.
6. 16-th International Biennale of small Graphics and Exlibris. – P., Ostrow Wielkopolski, 2016. Каталог.
7. 7-th International Biennale Pastel Exhibition – Nowy Sacz 2018. Каталог.
8. 2 Триєнале графіки малих форм «INTAGLIO», Київ, 2021. Каталог.